

Noortevaldkonna töötajaskonna töötingimused: hetkeseis ja väljakutsed

Uuringu põhitulemused

Balti Uuringute Instituut

17.05.2023

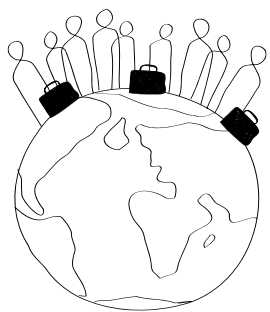
Tipptasemel uuringud sõltumatult mõttekojalt

Rakendusuuringud ja sotsiaalmajanduslikud analüüsid

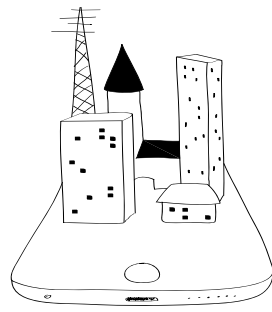
Kohalikud ja rahvusvahelised projektid

Aitame kujundada nii kohalikke kui ka Läänemere piirkonna teadmuspõhist ühiskonda ja avalikke poliitikat

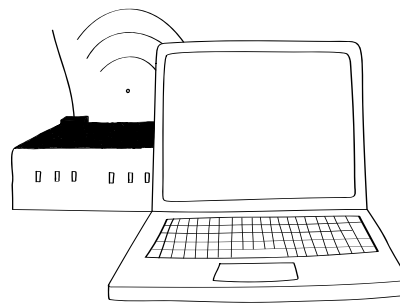
Eesmärgiks teadmuspõhise ühiskonna arendamine

**Ränne ja
lõimumine**

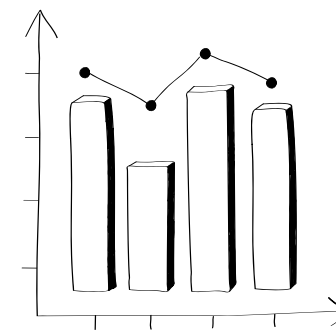
**Tark linn ja
jätkusuutlik areng**

**IT ja tehnoloogia
kasutuselevõtt**

**Haridus, noored ja
tööturg**

**Tulevikuseire, poliitika-
analüüs ja hindamine**

Uuringu eesmärk ja uurimisküsimused

Milline on Eesti noortevaldkonnas ...

- töötajaskond?
- töötingimused?
- töökeskkond?
- töömotivatsioon ja rahulolu tööga?
- töökorraldus?
- enesearengu teekond?
- võimalused professionaalseks arenguks?
- tagasisidestamine?

Uuringu metoodika

- Sekundaarallikate ülevaade
- Registriandmete analüüs
- Noortevaldkonna töötajate (N = 707) ja tööandjate (N = 201) veebiküsitlused
- Ekspert- ja fookusrühmaintervjuud: 11 (fookusrühma)intervjuud 37 inimesega
- KOV-ide andmepäring
- Valideerimisseminar
- Andmeid analüüsiti kvalitatiivselt ja kvantitatiivselt

Noortevaldkonna töötajaskond (küsitlus)

Uuringus osalesid:

- huvikooli õpetajad
- noorsootöötajad
- treenerid
- huvitegevuse juhendajad
- noortevaldkonna juhid
- NV ametnikud KOV-s

27% 17-30 a
35% 31-45 a
27% 46-60 a
11% 61-80 a

84% naised
16% mehed

Noortevaldkonna töötajaskond II (küsitlus)

27% kesk-, keskeri- või kutseharidus
34% BA või rakenduskõrgharidus
37% MA või PhD

42% pedagoogiharidus
18% noorsootöö-alane haridus
26% ei ole kumbagi

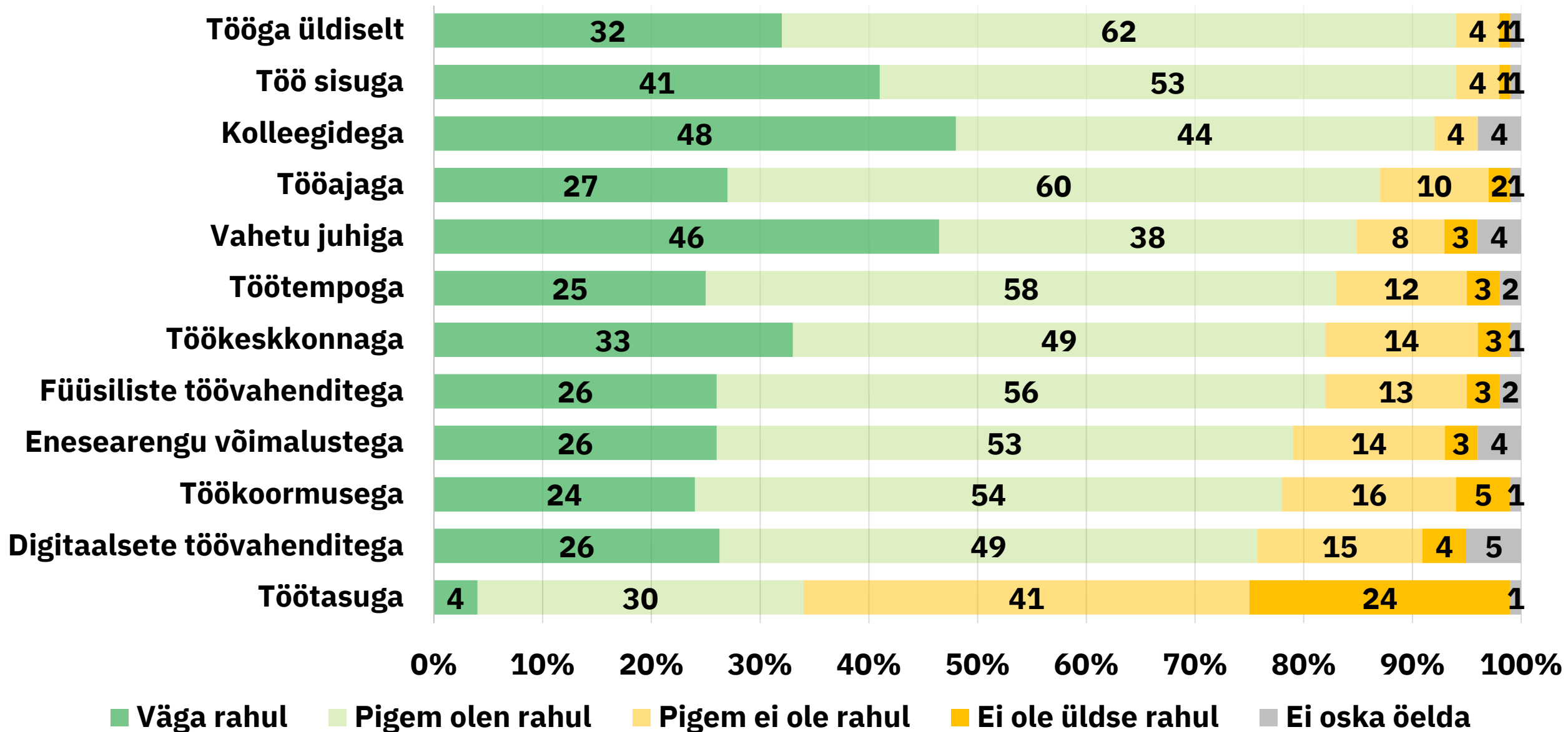
54% noorsootöö- või pedagoogika alane kutse
5% taotlemine/ omandamine pooleli
4% ei ole, kuid on olnud (vajab taastõendamist)

Staaž

7% kuni aasta	12% 7-9 aastat
13% 1-3 aastat	15% 10-15 aastat
20% 4-6 aastat	33% 15+ aastat

Rahulolu tööga

Töö sisu

 87% töötajatest – saab ennast teostada

 89% töötajatest – töökorraldus on paindlik

 Töötajad rahul, et:

- + saab noori arendada ja aktiivsena hoida
- + saab inimestega suhelda
- + töö on mitmekülgne ja vahelduv

 Ei teadvustata valdkonna ja ülesannete mitmekesisust

 22% tööandjatest: töötajad ei taha vastutada ja otsustada

 Töötajad rahulolematud, et peab:

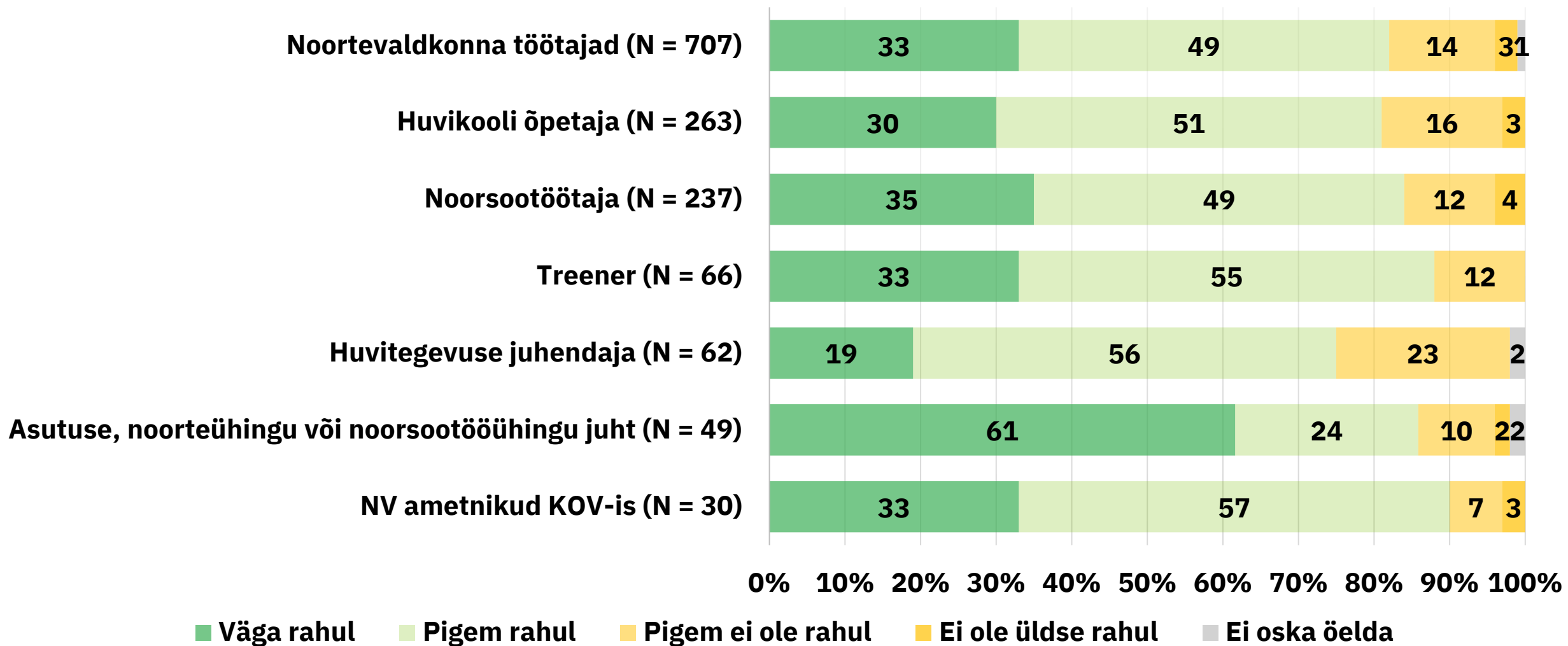
- rahastust otsima
- administratiivküsimustega tegelema
- tegevused on rahaliselt ja ajaliselt piiratud

 Väljakutseid pakub

- suhtlemine avalikkusega
- koostöö

Kas olete rahul oma töökeskkonnaga?

Töökorraldus

- Tööandjate väljakutsed seotud eelarve ja töötajatega
- Töötajate kvalifikatsioon ja arv seab piiranguid tehtavale ning kasutatavatele meetoditele
- 49% töötajatest pole mõelnud sellele, kas ja mida töökorralduses muudaksid
- Juhtimise kvaliteet
  - Töökoormuse, vastutuse, tööaja mõistliku kasutamise, tegevuste eesmärgistamise, koostöö jms probleemid

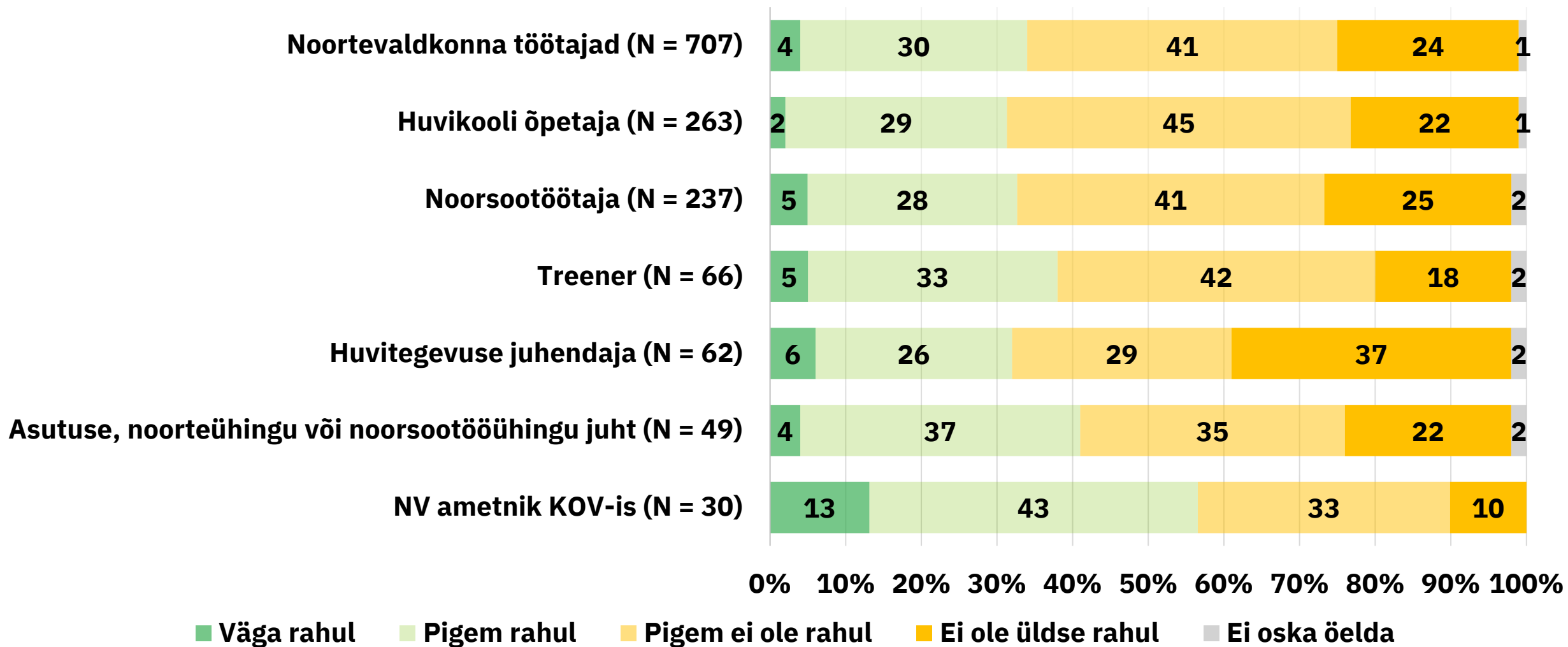
Töösuhtevormid ja töökoormus

- 79% töötajatest töötab tähtajatu töölepinguga
  - Lühiajaline leping sõlmitakse tulenevalt töö eripäradest, väikese koormuse korral, töötaja soovil, või kui soovitakse töötaja sobivuses veenduda
- 69% töötajatest töötab ühel, ligi kolmandik kahel või rohkemal töökohal
- Probleemiks üle- ja alakoormus
  - 64% töötajatest ja 85% tööandjatest 0,75 või suurema koormusega
  - 21% töötajatest: osakoormusega töötamine ei ole nende enda valik
- 78% töötajatest töökoormusega rahul, rahulolevamad on ühel töökohal töötajad

Palk ja palgaootus

- 85% noortega töötajate brutopalk alla 1500 euro
  - 65% töötajatest pole palgaga rahul
- Töötajate palk sõltub enim organisatsiooni palgaastmestikust ja eelarvelistest võimalustest
- Madal palk → raskused töötajate leidmisel, hoidmisel, enesearengu toetamisel
- Palk peaks sõltuma töötaja panusest, vastutusest ja (õpetajate) keskmisest palgast
- Palk pole peamine, mis töötajaid tööandja juures ja valdkonnas hoiab

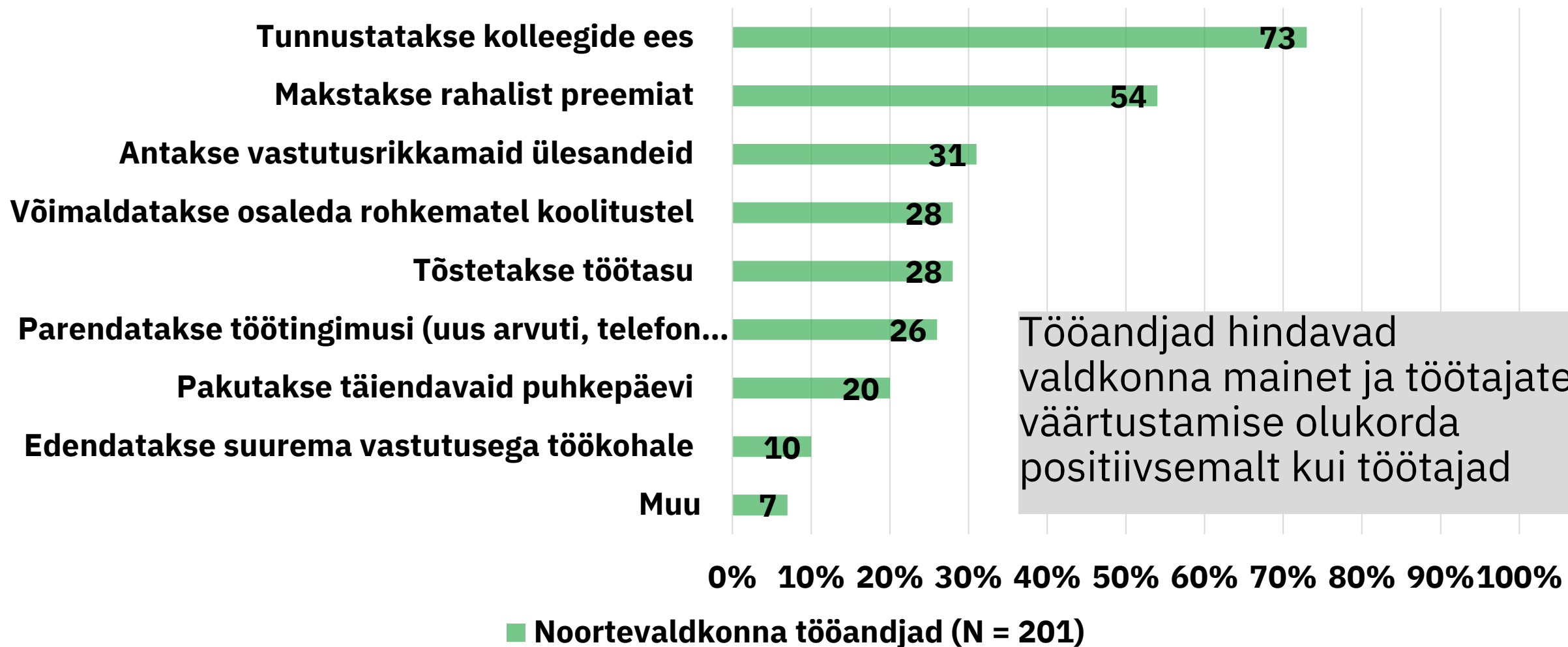
Kas olete rahul oma töötasuga?

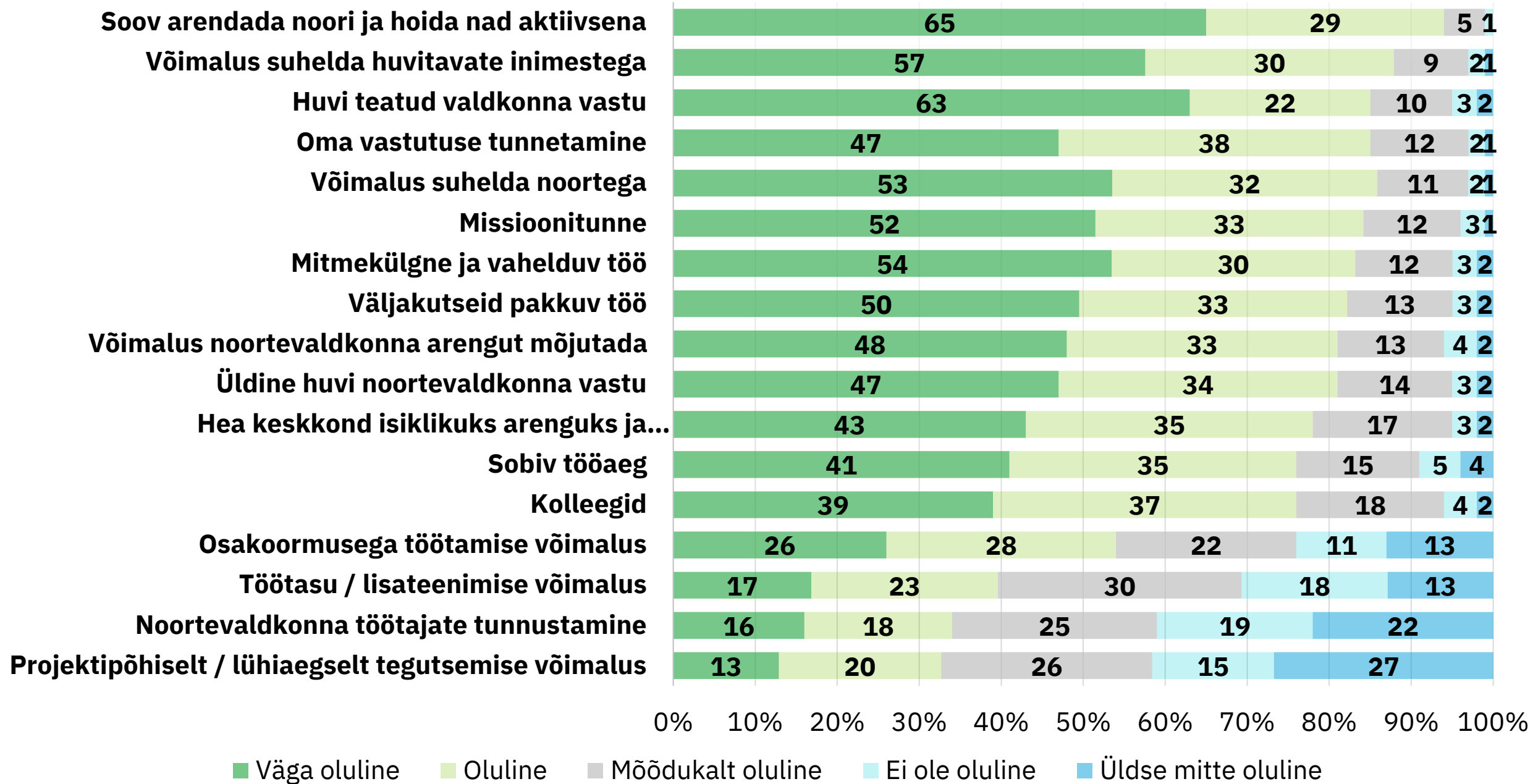
Töökohaga kaasnevad lisahüved

- Lisahüved võivad leevendada rahulolematust palgaga ja suurendada rahulolu tööga ning töömotivatsiooni
- Paljud töökohaga kaasnevad hüved kättesaadavad vähem kui viiendikule valdkonna töötajatest
- 34% töökoha vahetusele mõelnud töötajatest märkis üheks põhjustest puuduvad lisahüved
- Kõige enam pakutavad lisahüved on koolituskulude kompenseerimine ja paindlik tööaeg
- Painslik tööaeg – enim pakutav ja soovitatav lisahüve

Töötajate väärtustamine

Töömotivatsioon

Töötajate värbamine

- Värbajast ja tema rahalisest võimekusest sõltub, kas olulisemaks peetakse valdkondlikku haridust, erialast kompetentsi või isiksuseomadusi
- Erialast haridust ja kutset peavad olulisemaks üldharidus- või kutsekoolide ning huvikoolide juhid ja KOV-is töötavad juhid
- Vähemalt 2/3 üheski tööandjate rühmas ei pea kutset kuigi oluliseks
- Madal palk ja vähene tunnustamine → noorsootöö maine, valdkonda siirdujad, sh värbamine → noorsootöö kvaliteet
- 84% tööandjatest, 72% töötajatest: noortevaldkonnal on ühiskonnas pigem positiivne kuvand

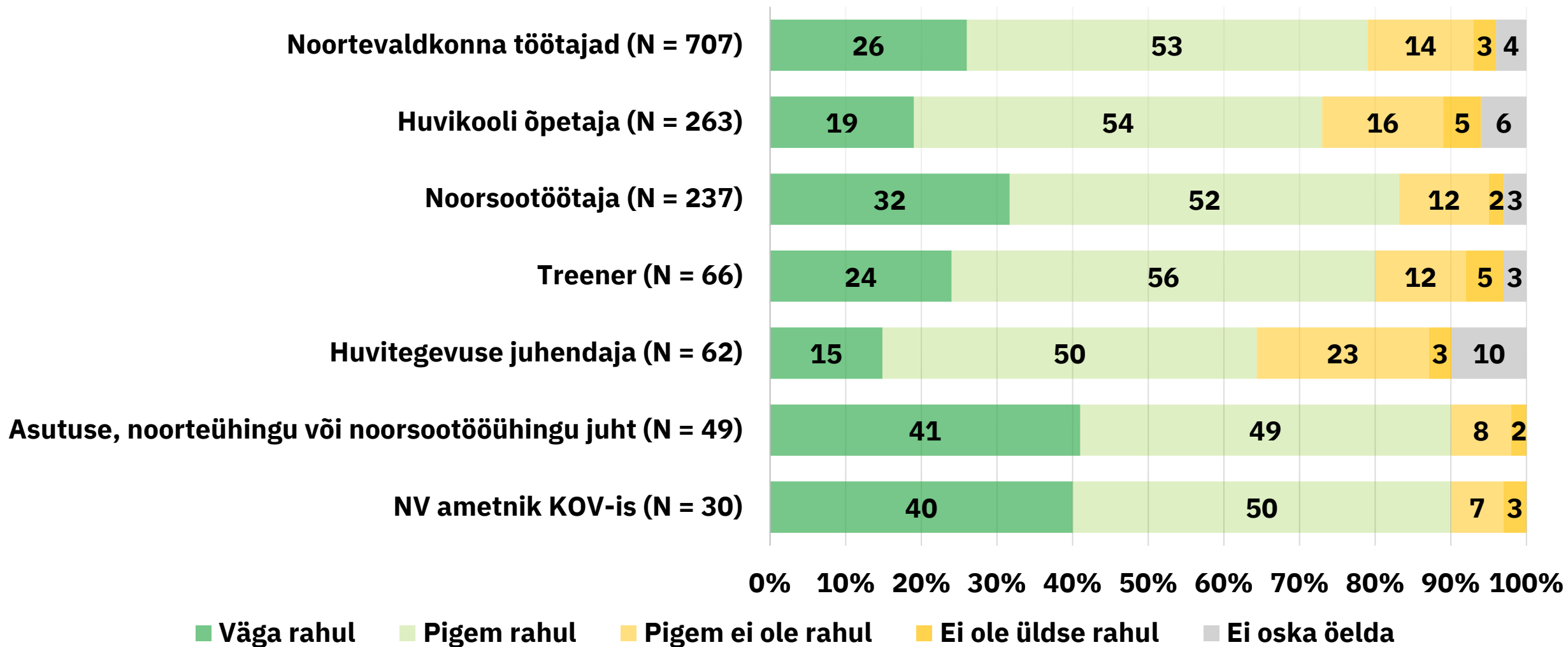
Töötajate professionaalne teekond

- Noorsootöö-alane haridus
- Noortevaldkonnaga seotud haridus
- Isiklikust kogemusest kasvanud huvi valdkonna vastu
- Kogemus noorena, inspiratsioon õpetajatelt, noorsootöötajatelt või noorteühendustest
- Soov pakkuda noortele tuge, mida ise noorena ei saadud
- Soov elumuutuseks või enese proovile panemiseks (nt vabatahtlik tegevus)
- Juhuslikkus

Enesearengu võimalused

- Tasemeõpe
  - Tartu Ülikooli Narva Kolledž (TÜNK), Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia (TÜVKA), Tallinna Ülikool (TLÜ)
  - BA, rakenduslik kõrgharidus, MA, mikrokraad
- Õpiränne – väärtuslik, kuid ebapopulaarne
- Lühemad ja pikemad koolitused
- Noorsootöötaja kutse
- Silmast-silma ja digitaalsed võimalused, sh erialaste organisatsioonide kaudu
- Tagasisidestamine, teadusartiklid, uuringud, tööalased kohtumised, ...
- 84% töötajatest (pigem) on saanud oma töö tegemiseks piisavalt väljaõpet, koolitust või juhendamist
- 79% töötajatest enesearengu võimalustega (pigem) rahul

Kas olete rahul oma enesearengu võimalustega?

Enesetäiendamise vajadused

- Oluline, et tasandada kvalifikatsiooni puudumise lünki või teadmiste vananemist
- Vajadused tööalaseks enesearenguks erinevad
- Seesmine või väline arenguvajadus
- Juhtimine, tagasisidestamine, vaimne tervis, erivajadused, eneseanalüüs, noorsootöö põhimõtted

Enesearengu takistused

- Kes ja millistest ressurssidest enesearengu võimalusi pakkuma peaks?
- Sissetulek ei sõltu kvalifikatsioonist
- Vähesed karjääriredelil üles liikumise võimalused
- Erinev teekond valdkonda töötama jõudmisel → personaalse lähenemise olulisus
- Arenguvõimaluste loomist takistab piiratud eelarve, töötajate koormus
- Teadmatus erinevatest karjääri- ja enesearengu võimalustest, kutse eesmärgist, pidevast enesearendamise olulisusest
- Enese identifitseerimine kellegi teise, mitte noorsootöötajana

Tagasiside professionaalse arengu toetamiseks

- 86% töötajatest: tööle tagasiside saamine on oluline
- 55% tööandjatest, 52% töötajatest: tagasiside andmise/ saamise peamine eesmärk on tööalase eneseteadlikkuse suurenemine
- 29% töötajatest ja 25% tööandjatest: noortele kvaliteetsema teenuse pakkumine on üks kolmest olulisemast tagasisidestamise põhjusest
- Mentorid, coachid, super- ja kovisioon – väärtuslikud, kuid alakasutatud tagasiside andmise/saamise vormid

Järeldused I

- Noortevaldkonna töötajate hariduslik ja kogemuslik taust on väga erinev
- Koolitustel on väga oluline roll teadmiste ühtlustamisel ja noortevaldkonna töö kvaliteedi tõstmisel
- Valdkonda on vaja täiendavaid kvalifitseeritud töötajaid
  - töötingimused (sh palk, koormus) ja valdkonna väärtustamine mõjutavad valdkonda tööle minekut ning valdkonnas püsimist
  - kõik valdkonda sisenejad ja valdkonnas juba töötajad ei tea või ei mõista valdkonna mitmekesisust ega seda, mis ülesandeid töö endas hõlmab
- Tööandja täpselt sihitud tagasiside potentsiaali töötaja enesearengu suunajana ei kasutata valdkonnas ära

Järeldused II

- Noortevaldkonna töötajate töötingimused on sõltumata piirkonnast, organisatsioonist ja juhust väga erinevad
- Tööandjate võimalused töötingimuste parandamiseks on piiratud tulenevalt töötajate vähesusest, kvalifikatsioonist ja eelarvest
- Vähesed lisahüved, töökeskkonna ja -korralduse probleemid, enesearengu väljakutsed on teisejärgulised madala palga ja vähese väärtustamise kõrval
- Huvihariduse õpetajate ja noorsootöötajate identiteet, valdkonna ajalugu ja probleemid on niivõrd erinevad, et nende käsitlemine ja koordineerimine ühtse noortevaldkonnana on problemaatiline

Järeldused III

- Huvikoolide maastik on korrastamata, litsentside üle puudub järelevalve
- Munitsipaal- ja erahuvikoolidel on väga erinevad võimalused
- Huvitegevuse juhendajad töötavad kõige ebastabiilsemate lepingute ja tingimustega, paljudel puudub töö tagasisidestamise struktuur, napib võimalusi koolitustel käimiseks ja muus vormis enesearenguks

Uuringu aruanne, infograafik ja slaidid hiljem kättesaadavad aadressilt

<https://www.ibs.ee/publikatsioonid/noortevaldkonna-tootajaskonna-tootingimused-hetkeseis-ja-valjakutsed/>

Küsimuste korral kontakt: Kats Kivistik kats@ibs.ee

Mele Pesti mele@ibs.ee

Maarja Käger maarja@ibs.ee